

АКЦИОНИ ПЛАН ГРАДА ПАНЧЕВА У ОБЛАСТИ ПРЕВЕНЦИЈЕ, СУЗБИЈАЊА И ОТКЛАЊАЊА ПОСЛЕДИЦА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА ЗА ПЕРИОД 2019. - 2020.

ЦИЉ ИЗРАДЕ ЛОКАЛНОГ АКЦИОНОГ ПЛАНА

Акциони план града Панчева у области превенције, сузбијања и отклањања последица трговине људима за свој општи циљ ставља промену јавних политика у одређеним областима које могу да буду извор дискриминације грађанки и грађана са акцентом на трговину људима.

Сврха израде овог документа је унапређивање локалних стратешких докумената, јачање организационих капацитета установа и организација ангажованих у области заштите и остваривања права лица изложених ризику од трговине људима, као и јачање улоге и капацитета Тима за борбу против трговине људима у локалној заједници.

Кроз мере и активности ствараће се услови за успостављање политике борбе у превенцији, заштити и отклањању последица од трговине људима. Акцент је на препознавању, превенцији и институционалној заштити дискриминисаних група од последица трговине људима, као и промена традиционалног стереотипа о особама које могу бити изложене овом проблему.

ПРИМАРНА ПРЕВЕНЦИЈА КАО ПРИОРИТЕТНИ ЦИЉ:

Град Панчево је препознао проблем трговине људима и предузео конкретне кораке за систематско бављење овим проблемом. С тим у вези, почев од 2013. године, решењем Градоначелника Града Панчева образован је Локални тим за борбу против трговине људима који је састављен од 13 чланова и чланица. Функцију координатора/ке као и заменице врше чланице Градског већа града Панчева, док су за чланове именовани представници/це Секретаријата за јавне службе и социјална питања, Секретаријата за инспекцијске послове, запослена у Градској управи за питања ромске националне мањине, представник/ца “Актива директора основних школа“, представник Полицијске управе, представници Вишег јавног

тужилаштва, представница Центра за социјални рад, Дома здравља, Опште болнице и Црвеног крста Панчево.

Активности које се спроводе и које су подржане од стране Локалног тима за борбу против трговине људима важан су потенцијал у области борбе против трговине људима у локалној заједници.

Активности дефинисане документом фокусираће се на:

- Подизање свести становништва у локалној заједници о изложености ризику од трговине људима
- Развијању сарадње и партнерства релевантних актера на локалном нивоу
- Подизању свести становништва у локалној заједници о друштвеној одговорности и солидарности
- Подршку личном и друштвеном оснаживању жртава трговине људима

ПЛАНИРАНИ РЕЗУЛТАТИ ЦИЉЕВА И АКТИВНОСТИ

Акциони план ће допринети развијању свести и бољој информисаности о проблему трговине људима у локалној заједници тиме што ће, ради професионалног и адекватног одговора на проблем, установити Стандардне оперативне процедуре поступања унутар Локалног тима за борбу против трговине људима а који ће бити саставни део Протокола о поступању у случају прелиминарне идентификације потенцијалних жртава трговине људима.

Поред тога шира јавност ће бити боље упозната са проблемом трговине људима ради превенције, заштите и остваривања људских права.

Резултати ће допринети и сензибилизацији осетљивих друштвених група на изложености ризику од трговине људима што представља адекватан, правовремен и свеобухватан одговор локалне самоуправе на проблем трговине људима.

Унапређење превенције и смањење утицаја узрока трговине људима усмериће се на:

- спровођење програма обуке у континуитету за оне државне службенике који могу доћи у контакт са жртвама трговине људима,
- рањиве категорије домицилног становништва,
- рањиве категорије миграната и деце која се крећу без пратње родитеља или старатеља,
- спровођење програма економског оснаживања,
- одговорно медијско извештавање о проблему трговине људима,
- упозоравање на активности врбовања за трговину људима,

- рекламирање и експлоатацију која се врши злоупотребом савремених технологија, мобилним интернетом и социјалним мрежама,

- развијање система раног упозоравања на ризике од трговине људима, а посебно према женама и деци.

Све ове активности унапредиће систем идентификације, заштите, помоћи и подршке жртвама трговине људима кроз дугорочне и одрживе програме социјалног укључивања

Планиране активности спроводиће се у континуитету, пратиће се процес реализације мера, процењивати ефекат мера и извештавати јавност о постигнутим резултатима и уоченим потребама у локалној средини.

ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

Највиши правни акт, Устав Републике Србије, одредбом члана 26. изричито забрањује држање у ропству или у положају сличном ропству односно, забрањује сваки облик трговине људима и принудни рад.

Најважнији стратешки документи који су релевантни за области супротстављања трговини људима и децом су: Стратегија превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022 („Службени гласник РС“, број 77/17), Стратегија националне безбедности Републике Србије („Службени гласник РС“, број 88/09), Стратегија интегрисаног управљања границом у Републици Србији 2017-2020 („Службени гласник РС“, број 9/17), Национална стратегија за превенцију и заштиту деце од насиља („Службени гласник РС“, број 122/08), Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године („Службени гласник РС“, број 26/16), Стратегија за управљање миграцијама („Службени гласник РС“, број 59/09), Национална стратегија за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године са Акционим планом за период од 2016. до 2018. године („Службени гласник РС“, број 4/16), Национална стратегија запошљавања за период 2011–2020 („Службени гласник РС“, број 37/11), Национална стратегија за младе за период од 2015. до 2025. године („Службени гласник РС“, број 22/15).

Након истека претходне, августа 2017. године усвојена је Стратегија превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022 и већ други пратећи двогодишњи Акциони план за период 2019 - 2020. године. Тиме су постављени стратешки елементи за успостављање континуитета у овој области.

Ради праћења и оцењивања спровођења Акционог плана за примену Стратегије у складу са предусловима за спровођење стратегије, министар

унутрашњих послова је решењем образовао Посебну радну групу за спровођење и праћење Стратегије превенције и сузбијања трговине људима, посебно женама и децом и заштите жртава 2017-2022 („Службени гласник РС“, број 77/17). Радну групу чине представници министарстава и државних органа и то: Министарства унутрашњих послова, Министарства правде, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Министарства здравља, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства финансија, Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Министарства културе и информисања, Министарства омладине и спорта, Министарства спољних послова, Републичког јавног тужилаштва, Канцеларије за људска и мањинска права, Безбедносно-информативне агенције, Комесаријата за избеглице и миграције, Тима за социјално укључивање и смањење сиромаштва, Центра за заштиту жртава трговине људима, као и представник Црвеног крста Србије.

Поред тога Влада је успоставила независну Канцеларију за координацију активности у борби против трговине људима са пет запослених и националног координатора и основала Центар за заштиту жртава трговине људима, који се састоји из две организационе јединице: Службе за координацију заштите жртава трговине људима и Прихватилишта за жртве трговине људима. У локалним заједницама се формирају Локални тимови за борбу против трговине људима.

АНАЛИЗА СТАЊА

Иако су уложени напори у решавање проблема трговине људима, и даље се у Републици Србији препознају континуирано скоро све форме трговине људима (сексуална експлоатација, радна експлоатација, принуда на просјачење, принуда на вршење кривичних дела, принудни бракови са елементима експлоатације и др.). Статистичка анализа указује на велики удео домаћих држављана жртава трговине људима којима је трговано у оквиру граница Републике Србије, пораст броја деце жртава трговине људима, појаву дуалне или вишеструке експлоатације жртава као и пораст броја домаћих држављана жртава трговине људима у иностранству и то мушкараца жртава радне експлоатације у индустрији грађевине и жена жртава сексуалне експлоатације.

Извештаји у последњих пет година показују да је Србија земља порекла, транзита и дестинације мушкараца, жена и деце који су жртве трговине људима у циљу сексуалне експлоатације, радне експлоатације, укључујући и рад у кући, и принудне прошње. Држављанке Србије су изложене трговини људима у циљу сексуалне експлоатације како у Србији тако и у околним земљама и широм Европе,

посебно у Аустрији, Немачкој, Турској и Италији. Држављани Србије, посебно мушкарци, су изложени принудном раду у радно интензивним секторима, као што је грађевинарство, у државама Европе (укључујући Азербејџан, Словенију и Русију) као и у Уједињеним Арапским Емиратима.

Деца држављани Србије, посебно Роми и Ромкиње, су изложени трговини људима у циљу сексуалне експлоатације, принудног рада, принудне прошње и принудног вршења ситних кривичних дела.

Хиљаде миграната и избеглица из Авганистана, Ирака, Сирије и суседних земаља, који транзитирају кроз Србију или су заустављени у Србији, су у ризику од трговине људима у Србији.

КО МОЖЕ БИТИ ЖРТВА ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

Чињенице указују да жртва трговине људима може да буде свако, мушкарци и жене, дечаци и девојчице, без обзира на њихово порекло, старосну доб, националну припадност, образовање, социјални статус или неке друге особине. Иако се чешће ради о особама из маргинализованог и депривираниог социоекономског окружења жртве трговине људима су особе најразличитијег порекла и социјалног статуса. Сиромаштво је само један од фактора који утиче на вулнерабилност и који доприноси узроцима трговине људима.

Често се појављује као заједничка карактеристика жртава трговине људима њихово претходно искуство насиља (насиља у породици, партнерског насиља и сл.).

КО СУ ТРГОВЦИ ЉУДИМА

Трговац људима може бити свако – најразличитији мушкарци и жене имају своју улогу у ланцу трговине људима, од врбовања, преко транзита, до експлоатације а врло често су то особе од поверења, сродници, чак и чланови уже породице, као и људи које жртва познаје дужи временски период; с друге стране, експлоатацију може вршити и непозната особа коју је жртва упознала тражећи посао, могућност за школовање у другој земљи или другом граду, брак, путем интернета, конкретно друштвених мрежа и сл. Трговина људима је вид организованог криминала у ком учествује велики број људи са различитим задацима.

КОЈИ СУ НАЈЧЕШЋИ ОБЛИЦИ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА

Иако се жене најчешће продају и купују у циљу сексуалне експлоатације и принудне проституције, жртве трговине људима могу бити и мушкарци. Мушкарци су обично изложени радној експлоатацији, али могу бити жртве и других облика експлоатације.

Деца су најосетљивија група жртва трговине људима. Она се искористићавају за принудну прошњу, сексуалну експлоатацију, принудни рад, рад у кући, принудну проституцију или принудну војну службу (нпр. деца војници). Број деце која постају жртве трговине људима је у порасту.

Постоји неколико облика трговине људима:

- Сексуална експлоатација и принудна проституција
- Принудни рад
- Принудно просјачење
- Принуда на вршење кривичних дела
- Трговина органима (принудно узимање органа ради њихове продаје)
- Принудни рад у кући
- Принудни бракови

СПРОВОЂЕЊЕ

Овај Акциони план спроводи град Панчево у партнерству са државним и осталим органима Републике Србије, установама, организацијама у оквирима својих надлежности, а у сарадњи са организацијама цивилног друштва. У случајевима када је активност у надлежности више органа, онај орган који има претежну надлежност преузима одговорност за њено извршење, а сви остали су именовани као партнери.

Тимом за борбу против трговине људима града Панчева (у даљем тексту Локални тим) координира члан/ица градског већа задужен/а за социјалну политику, а чине га представници/це државних и локалних органа и установа и Црвеног крста Панчево

Локлани тим, поред осталог, оцењује и напредак у спровођењу Акционог плана, и даје предлоге мера за решавање уочених проблема, ангажовања потребних ресурса и усклађује поступање надлежних државних органа и других организација и институција који су од значаја за борбу против трговине људима. Локални тим се састаје најмање четири пута годишње. Стручне и административно-техничке послове за Локални тим обавља Градска управа града Панчева и Црвени крст Панчево.

Акционим планом се, у складу са циљевима националне Стратегије, дефинишу мере/активности, одговорна институција и партнери, рокови активности, ресурси и показатељи учинка.

Градско веће града Панчева усваја Акциони план за 2019. годину, а обавезује се да сваке године најкасније до 30.04. текуће године усвоји Акциони план за текућу годину.

ОЦЕЊИВАЊЕ И ИЗВЕШТАВАЊЕ

Оцењивањем се утврђује напредак у спровођењу Акционог плана, предлажу корективне

мере током спровођења и предлажу измене. Оцењивање се спроводи редовно, минимум једном годишње, коришћењем разних извора података укључујући годишњи извештај као основни извор података, а на основу дефинисаних показатеља. У зависности од врсте показатеља, процењује се реализација и ефекти планираних и реализованих активности и одмах даје предлог корекције, измене или допуне.

Извештај се формира на основу усвојеног Акционог плана где се активности оцењују према степену реализације и то на следећи начин:

- спроведена - оцена значи да је активност реализована у складу са очекивањима и да нису потребне додатне мере;

- делимично спроведена - оцена значи да је активност реализована, али да су потребне додатне мере да би се квалитет учинка унапредио до планираног нивоа;

- није спроведена - оцена значи да активност није реализована и да су потребне мере да би се планирана активност реализовала;

- у току – оцена значи да је реализација активности у току у тренутку оцењивања.

На основу достављеног годишњег извештаја, Координатор/ка у сарадњи са стручним службама Градске управе и Црвеним крстом Панчево оцењује степен спровођења активности о чему извештава Локални тим. Уколико буде потребно, Координатор/ка предлаже Локаланом тиму ревидирање Акционог плана у циљу унапређења његове ефикасности и одрживости. По истеку периода предвиђеног за спровођење Акционог плана оцена садржи препоруке, закључке, научене лекције и приказује постигнућа спровођења Акционог плана.

**АКЦИОНИ ПЛАН
2019. - 2020.**

Циљ 1: Системски ојачано партнерство у одговору на трговину људима на локалном нивоу

Мера/активност	Одговорна Институција и партнери	Рок	Потребна средства	Показатељ учинка
Састанци локалног тима	Град Панчево	континуирано	/	Извештаји са састанака
Израда Акционог плана	Црвени крст Панчево	Јануар - март 2019.	200.000 динара	Усвојен Акциони план
Унапређење сарадње на локалном нивоу – Протокол о сарадњи са смерницама за деловање и системом упућивања	Град Панчево Црвени крст Панчево	Јуни 2019.	/	Потписан Протокол о сарадњи са смерницама за деловање
Учешће у телима, активностима, догађајима на националном нивоу	Град Панчево, Црвени крст Панчево	континуирано	/	Учешће на састанцима, активностима
Одржавање радионица, семинара и других едукативних догађаја за локалне актере на тему трговине људима	Црвени крст Панчево	континуирано	40.000 динара – трошкови превоза, едукативног и осталог материјала, унапређење радног простора	Број учесника/ца, постигнути резултати, извештаји
Праћење спровођења акционог плана, извештавање са препорукама	Црвени крст Панчево	континуирано	50.000 динара	Број препорука о резултатима реализације Акционог плана Научене лекције – у складу са реализацијом активности и остварењима циљева

Циљ 2: Унапређена превенција и смањен утицај узрока трговине људима у складу са динамиком нових изазова, ризика и претњи

Мера/активност	Одговорна Институција и партнери	Рок	Потребна средства	Показатељ учинка
Лиценцирање и релиценцирање тренера и едукатора	Црвени крст Панчево	Април 2019.	50.000 динара - трошкови израде униформи за тренере и едукаторе	Број лиценцираних тренера
Радионице и предавања за ученике основних и средњих школа	Црвени крст Панчево у партнерству са школама	Март - јун 2019. Септембар-децембар 2019.	10.000 динара – Трошкови превоза и материјал	Број одржаних радионица
Одржавање Дечијег сајма превенције трговине људима	Црвени крст Панчево у партнерству са ПУ Дечија радост	Април - мај 2019.	60.000 динара – израда промо и другог материјала, превоз, освежење	Одржан сајам, извештај, фото документација, преглед штампе
Обележавање 30. јула – Светског дана борбе против трговине људима	Црвени крст Панчево у партнерству са Градом Панчевом и Локалним тимом	Јул 2019.	30.000 динара - израда промо материјала, превоз	Обележен дан - извештај, фото документација, преглед штампе
Подизање свести грађана путем медија, промоција	Црвени крст Панчева у партнерству са медијима и организацијама цивилног друштва	Мај - децембар 2019.	60.000 динара - израда медијских садржаја, дизајнирање идентитета кампање, израда видео клипа, вођење промотивних активности на друштвеним мрежама и сл.	Број објава, прегледа и дистрибуираног материјала

Циљ 3: Унапређен систем идентификације, заштите, помоћи и подршке жртвама трговине људима кроз дугорочне и одрживе програме социјалног укључивања

Мера/активност	Одговорна Институција и партнери	Рок	Потребна средства	Показатељ учинка
Примена процедура за идентификацију и упућивање	Центар за социјални рад и Полицијска управа Панчево	Децембар 2019.	/	Број идентификовања и упућивања
Интерсекторска сарадња	Локални тим	континуирано	/	Извештаји са састанака
Успостављање система упућивања жртава трговине људима након примарне идентификације	Локални тим	Јуни 2019.	/	Готове смернице увршћене у праксу надлежних институција, број идентификованих жртава
Развијена мера финансијске подршке у запошљавању/самозапошљавању за жртве трговине људима	Локални тим Град Панчево	Децембар 2019.	/	Издвојена наменска Средства у Буџету Града Панчева за 2020.

Акциони план града Панчева у области превенције, сузбијања и отклањања последица трговине људима за период 2019. - 2020. објавиће се у „Службеном листу града Панчева“.